

Woord voor Woord
Mondelinge vaardigheden NT2
voor analfabete beginners

Docentenhandleiding

Europees intergratiefonds
Van EU naar Lokaal

Alfa - college

Woord voor Woord is een programma mondelinge vaardigheden NT2 voor analfabete beginners. Het omvat 12 lessen. De ontwikkeling van het programma en de daarbij behorende video's is mogelijk gemaakt door subsidie van het Europees Integratie Fonds (EIF). Zowel de video's als de docentenhandleiding en de transcripties zijn openbaar en vrij te gebruiken. Het programma is ontwikkeld door het Alfa-college in Groningen binnen het project TOP.

Woord voor Woord bestaat uit:

12 video's

Docentenhandleiding

Woorden en zinnen bij de video's (transcripties)

Auteur: Mirjam Wind, docent en coördinator NT2, Educatie

Video's: Gabe Dijkstra en Rick Biemolt, studenten Alfa-college, MultiMedia en Design

Alfa-college

Educatie

Admiraal de Ruyterlaan 2

9726 GR Groningen

Postbus 220

9700 AE Groningen

educatie@alfa-college.nl

Tel. 050-5973400

websites

www.youtube.com/woordvoorwoordac

www.projecttop.nl

www.alfadeur.nl

Groningen, juni 2013

Inhoud

Voorwoord	4
Woordenschat	5
Didactische uitgangspunten	6
Didactische aanwijzingen	8
Mogelijke opbouw van een les	8
Oefeningen	9
Woordenschat per les	12
Voorbeeldzinnen per les	14
Les 1	14
Les 2	15
Les 3	16
Les 4	17
Les 5	18
Les 6	19
Les 7	20-21
Les 8	22
Les 9	23
Les 10	24
Les 11	25-26
Les 12	27
Woordenschat alfabetische volgorde	28
Bronnen	29

Voorwoord

Het programma Woord voor Woord heeft als doel een eerste basiswoordenschat op te bouwen bij beginnende NT2 cursisten, die geen ondersteuning hebben van het schrift. Doordat analfabeten cursisten niet kunnen terugvallen op een geschreven vertaling in de eigen taal, zijn zij volledig afhankelijk van hun eigen geheugen en de taaldocent of de omgeving voor de broodnodige herhaling. De video's maken het mogelijk om thuis of in de bibliotheek de aangeboden woordenschat steeds opnieuw te beluisteren en na te zeggen, zo vaak en wanneer men wil. Cursisten verwerven hiermee niet alleen de eerste basale woordenschat, maar ook een grotere onafhankelijkheid. De cursist hoeft niet te wachten tot de volgende les om aan de docent te vragen welk woord het ook al weer was dat hij was vergeten. De bedoeling is dat het werken en oefenen met een taaldocent in een taalcursus wordt afgewisseld met het zelfstandig bekijken van de films.

Aanleiding voor het ontwikkelen van dit programma was het type cursisten en de organisatievorm van het onderwijs binnen enkele lesgroepen op het Alfa-college in Groningen. Analfabeten en anders-alfabeten NT2-cursisten volgen hier een alfabetiseringstraject als onderdeel van hun Inburgering. Het doel is het niveau voor lezen en schrijven te verhogen tot Alfa C (volgens het raamwerk alfabetisering NT2) om daarmee te kunnen instromen in een reguliere inburgeringsgroep. De instroom van cursisten in het traject is flexibel en een deel van de cursisten heeft een zeer laag mondeling taalniveau. Op een gegeven moment was er voortdurend instroom van nieuwe, zogenaamd 'onaansprekbare' cursisten. In de eerste plaats was het moeilijk deze groep zelfstandig aan het werk te zetten en in de tweede plaats waren de middelen om de cursisten thuis te laten oefenen onbevredigend. Met de moderne media binnen handbereik, ontstond het idee om de woordenschat die in de les werd aangeboden op te nemen op video. Ik wilde de cursisten niet alleen de woorden terug laten *luisteren*, maar ze die ook terug laten *zien*.

Op verzoek van één van de vrijwillige taalcoaches, die in de lessen assisteerde, heb ik (een deel van) de opdrachten waarmee de woorden aangeboden en geoefend kunnen worden, uitgeschreven. Zo ontstond deze docentenhandleiding, behorend bij de video's. Ik wil in de eerste plaats al die geweldige vrijwilligers in de alfabetiseringsgroepen bedanken voor hun inzet, in het bijzonder Berber Roorda, Kina Smit, Margriet Stalman, Erica Steenhuisen en Monique Klok voor hun input en medewerking bij Woord voor Woord. Ook ben ik stagiaire Leonie Dekkinga dank verschuldigd voor de vele uurtjes typewerk en Gabe en Rick voor hun geduld met mij tijdens de opnames. Ik dank de collega's van het ROC Alfa-college, afdeling Educatie voor de fijne samenwerking afgelopen jaren en aanmoedigen in dit project.

Woordenschat

De aangeboden woordenschat in dit materiaal behelst een eerste basale woordenschat van iets meer dan 200 woorden, die aangeboden wordt in de voorfase (ofwel voortraject of voorloopprogramma) van het alfabetiseringstraject. In deze fase wordt met name een basiswoordenschat verworven, maar worden ook lees- en schrijffvoorwaarden ontwikkeld, komen computervaardigheden en de eerste functionele vaardigheden aan bod en wordt vertrouwen en durf opgebouwd.

In de vakliteratuur wordt doorgaans uitgegaan van een basiswoordenschat van ongeveer 600 woorden alvorens men met alfabetisering kan beginnen. “Een basiswoordenschat van ongeveer 600 woorden is noodzakelijk om instructie in de klas te kunnen begrijpen en is een voorwaarde om met Alfabetisering te beginnen” (Verboog en Gunawan, 2007). Het is natuurlijk een feit “dat mensen het snelst en het meest effectief gealfabetiseerd kunnen worden in een taal die ze mondeling beheersen, dus in hun moedertaal” (Kreulen en Tholen, 1996). Een zekere woordenschat, waar wij mee werken, biedt 854 woorden aan (verbuigingen meegeteld, zonder deze ongeveer 700 woorden) in 15 lessen van 2,5 uur. Onze ervaring was echter dat het aanbieden van deze 700 woorden te lang duurde en ook dat het een bijna onmogelijke opgave is om zonder steun van het schrift al die woorden te onthouden. Bovendien willen de cursisten graag zo snel mogelijk beginnen met leren lezen en schrijven! Met name de instructietaal en het taalmateriaal voor lezen en schrijven moeten zeer vertrouwd zijn, maar er hoeft niet per se geruime tijd alleen mondeling Nederlands aangeboden te worden (Kurvers in Bossers, 2010). Ik heb daarom een selectie gemaakt van een kleiner aantal woorden waarmee de cursisten uit de voeten kunnen als zij beginnen met het daadwerkelijk alfabetiseringsproces. Dit betekent wel dat de docent, na of naast dit programma, nog zéér veel aandacht moet besteden aan de basiswoorden (kapstokwoorden) waarmee de gebruikte leergang de systematiek van ons schriftsysteem aanbiedt! Deze basiswoorden zijn hier niet in opgenomen, omdat verschillende taalaanbieders verschillende leergangen gebruiken, muv de eerste 7 basiswoorden van 7/43 (Kreulen en Tholen, 2004). En uiteraard moet de taalverwerving vervolgens verder ontwikkeld worden, idealiter met behulp van een gestructureerd programma waarin een gedoseerde opbouw en herhaling van de woorden plaatsvindt, zoals bijvoorbeeld *Een zekere woordenschat*, *Een dag met Fatima Tas* (Das, 2005) of *Spreek Actief* (Rossenberg en Hilderink, 2004).

De keuze van de woordenschat is gebaseerd op de woordenlijst van *Een zekere woordenschat*, welke kritisch is doorgenomen op functionaliteit en vervolgens op welke woorden als eerste aan bod zouden moeten komen. Hiertoe zijn opnames en aantekeningen gemaakt tijdens meerdere lessen aan beginnende Alfabetiseringscursisten op het Alfa-college. Tijdens instructiemomenten aan de computer en bij de eerste lessen met 7/43. Ook is een keuze gemaakt op basis van frequentie. Hiervoor is de SUBTLEX-NL geraadpleegd (Keuleers, Brysbaert en New, 2010 - een woordfrequentiemeting op basis van Nederlandse ondertitels).

De cursusduur is zeer afhankelijk van de mate waarin de cursisten de aangeboden woordenschat voor zichzelf herhalen en kunnen onthouden. Het streven is om dit programma in 4 tot 8 weken aan te bieden door een docent (of een taalcoach onder begeleiding van een docent) met een intensiteit van 3 keer 1 uur in de week. Als met het eerste boekje van de alfabetiseringsmethode begonnen wordt, kan er zo nodig herhaald worden.

Didactische uitgangspunten

Veel herhaling

De te verwerven woordenschat moet zo vaak mogelijk worden herhaald. Omdat analfabete cursisten niet kunnen terugvallen op een geschreven vertaling in de eigen taal, zijn zij volledig afhankelijk van hun eigen geheugen en hun taaldocent (en een eventuele taalcoach) voor deze herhaling. Met de bij het woordenschatprogramma behorende video's kan de cursist zelf, zo vaak hij wil en wanneer hij wil, de aangeboden woordenschat herhalen. Hij verwerft hiermee niet alleen de eerste basale woordenschat, maar ook een grotere onafhankelijkheid. De cursist hoeft niet te wachten tot de volgende les om aan de docent te vragen welk woord het ook al weer was, dat hij was vergeten.

De taaldocent en/of -coach gebruikt in de overige communicatie met de cursist tijdens de lessen zoveel mogelijk die woorden die aangeboden worden in het programma. Op die manier vindt niet alleen nogmaals herhaling plaats, maar krijgen de woorden een diepere betekenis door inbedding in de context en een functionele situatie.

Receptie voor productie

De cursisten kijken en luisteren eerst naar de docent. Zo kunnen cursisten zich eerst concentreren op de betekenis van de woorden en zinnen. Ze raken vertrouwd met de klanken, het ritme en de intonatie. Dan volgt verwerking en inprenting door middel van TPR. Hierbij spreken cursisten niet.

De vraag-antwoord werkvorm is eerst gesloten. Cursisten produceren enkel een kort antwoord. In een later stadium kunnen ze hun TPR handelingen gaan begeleiden met mondelinge uitingen en kunnen beginnen met antwoorden op een open vraag in hele zinnen. De spreekopdrachten kunnen naar eigen inzicht uitgebreid worden naar meer open werkvormen, zoals korte gesprekjes en kleine rollenspelen. Dit laatste valt echter niet binnen het bestek van dit programma, omdat het hier het aanbieden van de eerste woordenschat betreft en de cursisten in deze fase over het algemeen nog weinig taal zelf produceren.

Taalaanbod in vaste structuur

In de video's en de les met de docent, worden de zinnen aangeboden in een vaste structuur (eenvoudige enkelvoudige zin). Bekende en nieuwe woorden worden gecombineerd in een vaste structuur: onderwerp + werkwoord + lijdend voorwerp en/of voorzetselbepaling. Voor de cursist in de productieve fase wordt dit verwoord als persoon, werkwoord, de rest.

TPR - Total Physical Response

Het hart van het programma vormen de TPR opdrachten. De docent spreekt, de cursisten zeggen niets, zij reageren door het uitvoeren van handelingen. De opdrachten van de docent zijn in gebiedende wijs, zoals *Sta op, Geef de pen aan, vraag het boek van*

Voordelen van TPR zijn o.a. dat de cursist vanaf de eerste les alles begrijpt wat de docent zegt, dat het geleerde beter wordt onthouden door een beroep te doen op het motorisch stelsel, spreekangst niet nodig is omdat spreken nog niet hoeft en begrip heel makkelijk gecontroleerd kan worden. Deze gebiedende wijs is even wennen, maar vriendelijk gebracht en met veel complimenten doorweven, is het een heel fijne manier van werken in de beginfase van taalverwerving.

Oefenen met een taaldocent

Het programma is geschreven met het oog op taalaanbod en verwerking binnen een taal cursus. Uiteraard kan een ieder die daar behoefte aan heeft of meent daar wat van op te steken zelfstandig en uitsluitend de video's bekijken. Dit is echter niet de insteek van het programma. Het kijken naar de video's wordt gecombineerd met oefenen met een taaldocent. Het controleren van goed begrip, de juiste semantisering van woorden, het oefenen in luisteren en spreken, correctie is (bijna) niet mogelijk zonder een taaldocent.

Functioneel taalaanbod

De aangeboden woordenschat is gebaseerd op het taalaanbod waarmee analfabeten beginners geconfronteerd worden in een lessituatie, in de lesmethodes en in het dagelijks leven. De cursisten hebben immers deze woordenschat nodig om te kunnen functioneren binnen school en in het dagelijks leven.

Succes ervaren

Door veel te complimenteren wordt succes ervaren, waardoor het leren leuker en bevredigender wordt. De TPR werkvorm zorgt ervoor dat men niet direct hoeft te praten, dat zwakkere cursisten eerst kunnen kijken naar cursisten die wat verder zijn of meer zelfvertrouwen hebben. De docent kan bepalen of het nodig is de TPR opdrachten als controle in te zetten, of juist alleen als verwerking. In dat laatste geval hoeft een cursist nauwelijks te ervaren dat hij fouten maakt. Zodra de docent ziet dat hij aarzelt, kan de docent de uit te voeren handeling meedoen. Aangezien de cursisten alles begrijpen wat de docent zegt, ervaren zij succes en groeit het zelfvertrouwen. De video's kunnen dit nog eens extra ondersteunen. Door de cursisten inzicht te geven in het aantal woorden dat geleerd wordt, zien de cursisten dat hun woordenschat groeit, en ervaren zij vooruitgang.

Didactische aanwijzingen

- a. Herhaal heel veel. Probeer elk woord 7 x te zeggen. De uitgeschreven zinnen per les zijn niet voldoende! Het zijn alleen voorbeelden.
- b. Probeer te improviseren. Gebruik de voorbeeldzinnen om op terug te vallen en als voorbeeld. Tip: kopieer en plastificeer de lijst met woorden per les. Ze zijn zo gerangschikt dat er snel TPR opdrachten mee gemaakt kunnen worden. Als je de voorbeeldzinnen tijdens het lesgeven liever bij de hand hebt, kan de geplastificeerde lijst er naast gelegd worden en hoef je niet steeds te bladeren in de handleiding.
- c. Benoem altijd het nummer van de les. Geef cursisten inzicht in het aantal woorden dat zij geleerd hebben.
- d. Probeer niet te veel extra woorden en onderwerpen toe te voegen (dit zijn al heel veel woorden om te onthouden).
- e. Schrijf geen woorden op het bord voor cursisten die nog helemaal niet kunnen lezen. Uiteraard wel tekeningetjes.
- f. Gebruik zoveel mogelijk concrete voorwerpen van de aangeboden woordenschat. Alleen bij gebrek aan de voorwerpen kun je afbeeldingen gebruiken (en uitbeelden, voordoen, gebaren etc.)
- g. Spreek langzaam, woord voor woord en articuleer goed. Cursisten moeten de grenzen tussen de woorden kunnen horen.

Mogelijke opbouw van een les

1. **Groet.** Kom terug op iets herkenbaars (bv hoe gaat het? Welke dag is het? Wat is de datum?)
2. **Herhaal** een deel van de woordenschat uit de voorgaande les(sen) d.m.v TPR of vraag- en-antwoord.
3. Bied **nieuwe woordenschat** aan. Noem het nummer van de les. Introduceer zo mogelijk met voorwerpen of een foto/plaat ter introductie. Oefen de nieuwe woordenschat.
4. **Herhaal** aan het eind van de les alle aangeboden woorden, indien mogelijk met kort uitbeelden of een zinnetje ter verduidelijking. Herhaal daarna nog een keer alle woorden en laat de cursisten de woorden - in koor - hardop nazeggen.
5. **Geef huiswerk:** Kijk en luister elke dag naar het filmpje op Internet. Noem nogmaals het nummer van de les.

Oefeningen

De basis

1. Kijken en luisteren naar de docent of taalcoach (aanbod van taal)

Zie het voorbeeld in de video's en de voorbeeldzinnen in deze handleiding. Begin niet direct met een TPR opdracht. Doe eerst zelf voor en benoem wat je doet. (ik ...) Eventueel kan gestart worden met het kijken naar de video's, waarna direct werken met de docent volgt. Dit heeft niet de voorkeur, omdat bij het zelfstandig kijken naar de video er ten eerste veel woordenschat aanbod ineens is, zonder verwerking tussendoor. Ten tweede omdat niet gecontroleerd kan worden of de cursist de woorden wel goed semantiseert, dit gaat bovendien minder snel fout als een docent eerst de nieuwe woordenschat aanbiedt.

2. Uitvoeren van TPR opdrachten

Na aanbod van enkele nieuwe woorden krijgen de cursisten korte opdrachten. Zij voeren deze opdrachten uit. Laat hen hierbij niet direct spreken, lezen of schrijven. Het gaat om goed luisteren en begrijpen van de taal. De nieuwe woorden combineer je in de TPR opdrachten weer met eerder aangeboden woorden. Zie de voorbeeldzinnen in deze handleiding.

Bij het werken met een groep cursisten: wissel af aan wie je de opdracht geeft, bij voorkeur eerst aan de hele groep en daarna individueel. Houd rekening met niveauverschillen. De cursist die het moeilijk vindt, komt later aan de beurt. Laat cursisten pas als ze daar aan toe zijn hun handelingen uitvoeren terwijl ze benoemen wat ze doen. Dit is vooral een kwestie van aanvoelen. Je merkt meestal wanneer de cursist graag wil gaan praten of je na wil zeggen. Soms moet je dit afremmen. Als de uitspraak of het tempo een vlot aanbod van taal verhinderen, kun je beter nog niet laten praten. In ieder geval in de eerste fase van elke les (aanbod nieuwe taal), is het de bedoeling dat de cursisten éerst alleen luisteren. Sommige cursisten praten je vanaf het begin voortdurend na. Ze herhalen ook de vragen of opdrachten. Probeer dit af te leren. Sommige cursisten praten in het begin helemaal niet. Respecteer deze stille periode. Ook kunnen cursisten elkaar opdrachten geven. Als ze deze werkwijze na een tijdje kennen, kan in tweetallen gewerkt worden. Of in een binnen-buitencirkel.

3. Vraag- en antwoord

Zie woordenlijst per les. Het antwoord van de cursisten mag kort zijn. Het gaat om begrip. (Heb je kinderen? Antwoord: Ja). Naast de vragen in de woordenlijst, kan ook gevraagd worden naar de betekenis van woorden. (ben ik cursist? Is de computer aan of uit? Drink ik kaas?).

Na verloop van tijd kunnen de antwoorden van de cursisten iets langer worden. Als met meer cursisten tegelijkertijd wordt geoefend, zal er gedifferentieerd moeten worden. Als cursisten het aankunnen (wederom, het moet niet het tempo uit de les halen) is het een goede gewoonte om ze zo snel mogelijk te laten wennen aan het antwoorden in een hele zin. Het is de enige manier waarop zij - mondeling - de zo moeilijke, maar noodzakelijke grammaticale constructie van woordvolgorde in de basis-zin kunnen oefenen.

(zie "1, 2, 3 zo maak je een zin")

Overige oefeningen

Woorden tellen

Spreek een zin uit met aangeboden woorden. Vraag de cursisten hoeveel woorden zij horen. De cursisten zullen automatisch voor zichzelf de zin nazeggen. Ook leren ze hierdoor de woordgrenzen in een zin te herkennen en verbetert het de luistervaardigheid. Cursisten moeten namelijk heel gericht en geconcentreerd luisteren.

Voor- en nazeggen

Voor- en nazeggen is voor cursisten het meest interessant met woorden en zinnen die ze in het dagelijks leven gaan gebruiken. Dus doe deze oefening liever met *Wil je koffie? Mag ik jouw pen? en Ik kom morgen niet* dan met *Zet een kruisje of Ik schrijf op de lijn*. Bedenk van tevoren welke zinnen je laat nazeggen. (ze staan niet in deze handleiding). Wissel af: de hele groep (in koor) of individuele cursisten. De oefening is tegelijk alvast een voorbereiding op het Inburgeringsexamen, Toets Gesproken Nederlands.

Wat doe ik?

Oefen met deze werkvorm de werkwoorden. Je voert allerlei handelingen uit. De cursisten benoemen kort wat je doet. Ze gebruiken alleen het persoonlijk voornaamwoord en het werkwoord: *Jij zit, jij schrijft, jij pakt*. Als dit goed en vlot gaat, kan uitgebreid worden naar iets langere zinnen. *Jij eet kaas. Jij pakt de pen*. Er kan natuurlijk van persoon gewisseld worden. *Wat doet Amina? Amina leest. Wat doe jij? Ik kijk*.

Woorden uitlokken

Laat voorwerpen zien, de cursisten benoemen deze. Begeleid eventueel met een zin. Of: Spreek een zin uit met woorden uit de les, laat het laatste woord weg. De cursisten moeten het woord noemen. *Ik lees in mijn Ik wijs naar de In de koffie doe ik*

1, 2, 3 zo maak je een zin

Wanneer cursisten beginnen te spreken en korte zinnetjes kunnen maken, kun je overwegen met zinsdeelkaartjes te werken. Deze manier van werken is deels gegroeid in de eigen lespraktijk en deels door ervaring met het fijne boek “1, 2, 3 zo maak je een zin”. Door met gekleurde kaartjes de opbouw van een basis-zin aan te geven, leert de cursist al in een vroeg stadium deze grammaticale constructie. Ook als de cursisten in een later stadium van hun alfabetiseringsproces zelf korte zinnetjes gaan schrijven, hebben zij baat bij deze aanpak.

De cursisten hebben ieder 3 verschillende gekleurde kaartjes voor zich. Het is belangrijk deze kleuren altijd zo te gebruiken en hierin niet te wisselen. Nummer de kaartjes 1, 2 en 3. Op kaartje 1 teken je een poppetje. Dit kaartje noemen we ‘de persoon’. Op kaartje 2 komen (groot) de letters WW. Dit is het ‘WerkWoord’. Dit begrip dient uiteraard enige uitleg en oefening. Kaartje 3 krijgt enkele stippen. Dit is ‘de rest’.

De meeste cursisten snappen snel het systeem en hebben steun bij het uitspreken van zinnen door naar de kaartjes te kijken, of aan te tikken. Verwacht niet dat cursisten dit in spontane spraak ook direct goed toepassen. Uiteraard wordt er ook spontaan gesproken in de les. In een vervolgstadium kan het groene kaartje omgedraaid worden en kunnen enkele voorwerpen getekend worden op de andere kant, om duidelijk te maken dat je ook kunt beginnen met een ding of iets.

Verwarring zaaien:

Bied een aantal foto's aan (per reeks 5 à 6 nieuwe en bekende door elkaar) in een hoog tempo. Toon de kaarten en benoem ze met nadrukkelijke overtuiging fout, de cursisten reageren ja/nee of geven de goede naam. Dit kan ook d.m.v. iets uitbeelden en dan fout benoemen.

Vorbereiding voor vereenvoudigd kwartet: duet

Herhaal dit een aantal lessen. De cursisten pakken drie voorwerpen uit de bak met (bekende) voorwerpen. Ze vragen aan elkaar: Heb jij...? En antwoorden: Ja, (ik heb...) of Nee, (ik heb geen...). Eerst alleen receptief, maar later reproduceren de cursisten de volledige zin. Als cursisten deze zinnen goed kennen, kunnen ze 'duet' spelen met memorykaartjes (uiteeraard met bekende woorden). Na les 5 kan 'Mag ik' gebruikt worden.

Geef door!

Geef een voorwerp aan de eerste cursist en benoem het. De cursist geeft het voorwerp aan zijn buur en benoemt die op zijn beurt. De tweede cursist doet hetzelfde bij de derde cursist enzovoort. Als een voorwerp voorbij de derde cursist is gekomen, geeft de docent een ander voorwerp aan de eerste cursist. Hetzelfde proces herhaalt zich. Als alle voorwerpen doorgegeven zijn, dan haalt de docent de voorwerpen op bij de laatste cursist. Deze cursist herhaalt nogmaals alle namen. Het is bijzonder grappig om plotseling de stoel door te geven.

Hakken en plakken

Kies klankzuivere (met name mkm-woorden) uit het programma en laat het woord in afzonderlijke klanken verdelen (analyseren). Noem de klanken met een korte interval en laat de cursisten het woord benoemen (synthetiseren).

Geschikte woorden, mkm (mmk) uit les 1 en 2 bijvoorbeeld: heet, ben, zit, sta, loop, naam, deur, naar, pak, wijs, leg, gaat, doet, tas, pen, boek, het, goed, niet
Deze oefening is een voorbereiding op het lezen en schrijven. Het bevordert ook de luistervaardigheid.

Memory

Bekend

Woorden per les

	Werkwoorden	Zelfstandige naamwoorden	Overige woorden
Les 1	heet ben zit (ga zitten) sta (op) loop is	de docent de cursist de naam de stoel de tafel de deur	hallo ik jij hoe ja - nee naar
	<i>Hoe heet jij?</i>		19
Les 2	pak wijs leg doe gaat	het papier het boek de tas de pen het potlood	open dicht in - uit op het (hoe gaat het?) goed niet
	<i>Hoe gaat het?</i>		18
Les 3	geef lees schrijf(t) kijk woon(t)	het raam de muur het woord het huis	alsjeblijft dankjewel aan waar onder mijn jouw voor - achter dit - dat
	<i>Waar is ...?</i> <i>Waar woon jij?</i>		20
Les 4	drink zet (neer) wil kom ga	de suiker de melk het kopje de kan de koffie de thee	lekker geen wat of hoeveel veel - weinig een beetje
	<i>Wil je...?</i> <i>Wat is dat?</i> <i>Hoeveel wil je?</i>		19
Les 5	stop draai om tel(t) mag	het land de kast het bord het schrift het getal	getallen 1-10 welk(e) hetzelfde links - rechts boven - beneden en van - tot
	<i>Mag ik ...?</i> <i>Uit welk land kom jij?</i> <i>Welk getal is dit?</i>		18+10
Les 6	klik typ druk ligt	het licht de telefoon de computer de koptelefoon het hoofd de muis de toets	aan - uit bij naast keer snel - langzaam
			18

	Werkwoord	Zelfstandige naamwoorden	Overige woorden
Les 7	oefenen blijft til op begin(t)	de oefening de punt de neus de tong de tanden de streep het kruisje de lijn het rondje	kort - lang schuin - recht samen rond
			19
Les 8	antwoord vraag werk zeg (na) <i>Hoe laat is het? (Hoe laat begint de les?) Hoe laat begint de pauze?</i>	de klok ... uur de wijzer de les de pauze het antwoord	getallen 11-20 laat (hoe laat is het?) groot - klein (grote) half om tussen klaar
			17+10
Les 9	heb/heeft getrouwd luister hoor (hoor je ... ?) <i>Heb jij kinderen? Ben jij getrouwd? Welke dag is het vandaag? Welke dag is het morgen?</i>	het kind - de kinderen de dag - de dagen de week de man de vrouw	dagen vd week hij - zij vandaag morgen gisteren
			14+7
Les 10	koop eet vind weet denk kost <i>Wat vind jij lekker?</i>	de supermarkt de kar de kaas de kool het meel de vis	wie duur ook
			15
Les 11	geboren bel moet <i>Wat is de datum? Wat is jouw geboortedatum? Wat is jouw telefoonnummer? wat is jouw adres?</i>	de maand het jaar de datum de geboortedatum de woonplaats het nummer het adres de school de letter de zin de dokter	geel rood vooraan - achteraan nog in het midden
			20
les 12	maak <i>Waar ben jij? Waar woon jij? Wat is jouw woonplaats?</i>	de rij de postcode het huiswerk	hier - daar oud - nieuw eerste laatste onderaan - bovenaan zwart blauw dik - dun
			16

Les	Voorbeeldzinnen
1	<p>Hallo. Ik heet <naam>. <i>(Spreek heel langzaam, woord voor woord uit, gebaar bij ik op jezelf, maar bij heet en je naam niet meer, herhaal enkele keren.)</i> <i>(Wijs op een cursist).</i> Hoe heet jij? (Ga zo de cursisten bij langs en herhaal steeds:) Ik heet <naam>, jij heet <naam>.</p> <p>Ik ben docent. Jij bent cursist. <i>Wijs alle cursisten aan en herhaal telkens het zinnetje.</i> <i>Wijs tussendoor jezelf aan en benoem: docent.</i> <i>(Wijs evt. ook andere docenten aan als die in de buurt zijn)</i> <i>Wijs op jezelf: cursist??? Nee! Docent.</i> <i>Wijs zo cursisten aan en vraag door elkaar:</i> <i>cursist?? Ja! Docent?? Nee! Cursist! etc.</i> <i>(Herhaal ik heet, hoe heet jij.)</i> <i>(Wijs weer op jezelf:) ik (pauze:)zit. (Ga staan:)</i> Ik (wijs op jezelf) sta. Ik ... loop. Herhaal. <i>Vervolgens TPR opdrachten: Allemaal (gebaar allemaal)</i> sta op. Loop. Ga zitten. Sta op. Ga zitten. <naam> ga staan. Loop. Ga zitten etc. Ik loop naar (gebaar naar) de deur (tik op de deur). Ik loop (loop zonder doel rond). Ik loop naar (gebaar naar) de stoel. Ik loop naar de deur, ik loop naar de tafel. Ik ga zitten. TPR: <naam> sta op. Loop naar de deur. Loop naar de stoel. Ga zitten. <naam> sta op. Loop naar de deur. Loop naar de tafel. etc.</p>

Les	Voorbeeldzinnen
2	<p>Hallo. Hoe gaat het? Goed? Goed? Niet goed? (<i>gebaar</i>). Goed. <i>Laat 3 voorwerpen van deze les zien en benoem ze:</i> <i>tas, boek, pen. Leg alles op tafel.</i> Ik pak (<i>gebaar enkele keren pak</i>) het boek. Leg het terug. Idem Ik pak de tas. Ik pak de pen. <i>Herhaal door elkaar.</i> <i>Dan TPR:</i> Allemaal Pak de tas. Pak de pen. Pak het boek.</p> <p>Ik pak de tas. Ik leg de tas op tafel. (<i>Gebaar nadrukkelijk bij op</i>). etc. Allemaal pak de pen/de tas/het boek. Leg ... op tafel. etc. Ik doe de pen in de tas. (<i>doe paar keer en benadruk in</i>). Ik doe het boek in de tas. Ik pak de pen uit de tas. Ik leg de pen op tafel. <i>Idem met het boek.</i> <i>TPR opdrachten, als:</i> Pak de pen. Leg de pen op tafel. Pak het boek Doe het boek in de tas. Leg de pen op de tas. Pak het boek uit de tas. Leg het boek op tafel. Leg de pen op het boek. Ga staan, pak de pen. Leg de pen op de stoel. Leg het boek op de tafel. etc. <i>individueel en samen.</i></p> <p>Ik pak de tas. Ik doe de tas open. Ik doe de pen in de tas. Ik doe de tas dicht. Ik doe de tas open. Ik pak de pen uit de tas. Ik doe de tas dicht. Ik zit. Ik sta op. Ik loop. Ik loop naar de deur. Ik doe de deur open. Ik doe de deur dicht. <i>TPR:</i> Pak de ... Leg ... op Doe ... in de tas. Pak ... uit de tas. Sta op. Loop. Loop naar Loop naar de deur. Doe de deur open/dicht etc.</p> <p>Ik loop naar de deur. Ik loop naar de stoel. Ik wijs naar de deur. Ik loop naar de deur. Ik wijs naar de stoel. Ik loop naar de stoel. Ik wijs naar de tas. Ik wijs naar ...etc.</p> <p><i>Vervolgens voorgaande TPR opdrachten herhalen met wijs naar ... eraan toegevoegd.</i> <i>Introduceer als laatste het potlood, het papier en de grond op delfde wijze.</i></p>

Les	Voorbeeldzinnen
3	<p>Dit is een pen. Ik pak de pen. Ik geef de pen aan <naam>. Alsjeblieft. Geef de pen aan Alsjeblieft - dankjewel Laat de pen een rondje maken. De cursisten zeggen alsjeblieft - dankjewel. <i>Idem boek, papier.</i> Dit is mijn stoel. Dat is jouw stoel. Ik sta voor mijn stoel. Allemaal. Wijs naar mijn stoel. Wijs naar jouw stoel. <i>Idem individueel.</i> Ik sta achter mijn stoel. Sta op. Ga achter jouw stoel staan. Ga achter mijn stoel staan. Ga voor jouw stoel staan. Loop naar de deur. Ga voor de deur staan, ga achter de deur staan. Dit is het raam. Wijs naar het raam. Dat is de muur. Wijs naar de muur (herhaal de deur, de tafel, de stoel etc.).</p> <p>Ga achter het raam staan. <i>(als er een raam naast de deur zit).</i> Ik wijs naar de muur. Ik kijk naar de muur <i>(wijs op je ogen).</i> Allemaal wijs naar ... Kijk naar ... <i>(TPR door elkaar met de verschillende tot nu behandelde zelfst. nw).</i> Waar is ...de pen (bv)? Waar!? <i>(gebaar)</i> Waar is de pen, de muur, de deur, het raam, de tas? etc. <i>(Cursisten wijzen het aan)</i> Leg jouw tas op tafel. Leg je pen op de tas. Leg je pen onder de tas. Leg je boek onder de tas. Leg je pen onder het boek. Wijs naar het raam. Kijk naar de muur. Waar is de pen? Leg de pen op het boek. Waar is de pen? <i>(de pen is op het boek)</i> Pak een papier. Leg het papier onder het boek. Leg de pen op het boek. Waar is het papier? Waar is het boek?</p> <p>Ik pak mijn pen. Ik pak het papier. Ik schrijf mijn naam. Dit is mijn naam. Wat is mijn naam? Hoe heet ik? Ik schrijf mijn naam op het papier. Hoe heet jij? <naam> is jouw naam. Ik schrijf jouw naam. Allemaal schrijf jouw naam. Ik kijk op het papier. Ik lees (lees de naam voor). Ik lees jouw naam. <naam> lees mijn naam. <i>(Pak een boek en kijk in het boek, wijs een woord aan en lees, zeg:)</i></p> <p>Ik lees. Ik lees een woord. Ik lees 'tas'. Dit is mijn tas. Dat is het woord tas. Ik lees het woord tas. Dit is een woord, een woord, een woord <i>(wijs woorden aan).</i> Allemaal woorden. Allemaal, wijs naar een woord. Wijs naar de muur aan. Wijs naar de stoel. Kijk naar het raam. Kijk naar de deur. Lees. Pak de pen. Schrijf. En zo verder de woorden van les 3 herhalen. Waar is de pen? Waar is jouw huis? <i>(teken een huis op bord en benoem)</i> Waar woon jij? Jij woont in ... Mijn huis is in Ik woon in. <i>(Vraag de groep rond:)</i> Waar woon jij?</p>

Les	Voorbeeldzinnen
4	<p>Ontvang de cursisten met: Kom binnen! Ga zitten... Ik drink koffie (<i>laat zien</i>) Drink jij koffie? Ja? Lekker? (<i>gebaar lekker</i>) Nee? In jouw huis (<i>teken een huis</i>), drink jij koffie in jouw huis? Nee, jij drinkt geen koffie? Drink je thee? (<i>laat zien</i>) Ja? lekker? Nee? jij drinkt geen thee? Vraag iedereen: Drink jij thee? Drink jij koffie? Herhaal het antwoord: ja (nee), jij drinkt (geen) koffie/thee. Ik drink veel thee (<i>gebaar veel</i>). Thee is lekker. Ik drink 6 thee en 2 koffie (<i>getallen op je vingers</i>). En jij, hoeveel (<i>gebaar van tellen</i>) koffie drink jij? Hoeveel thee drink jij? (<i>Rondje langs alle cursisten</i>)</p> <p>TPR met pak, geef, wijs, kijk, kopje, koffie, thee, suiker, melk. Pak de koffie. Pak het kopje. Pak de thee. Doe de koffie in het kopje. Pak de suiker. Doe de suiker in de koffie. Wijs naar de suiker, de melk , etc. Kijk naar de suiker, de melk , etc. Doe de suiker in het kopje, doe de melk in het kopje. (<i>Voeg dan toe:</i>) zet. Ik zet de koffie op tafel. Ik leg het boek op tafel. Ik zet de koffie op tafel. Leg. Zet. (<i>Vervolg de TPR. Ook zet neer. Voeg dan toe:</i>) kom Ik ben in mijn huis. Jij komt in mijn huis. Koffie drinken. (<i>speel na met TPR, houd de woorden beperkt</i>): <naam> loop naar de deur. Doe de deur open. Ga achter de deur staan. (<i>doe zelf de deur open, gebaar</i>) Kom binnen! Kom. Kom in mijn huis. Ga zitten. Koffie? Thee? Wil je koffie? Wil je thee?</p> <p>Vraag iedereen: Wil je koffie of wil je thee? (<i>Laat antwoorden:</i>) Ja, alsjeblieft. Nee, dankjewel. Cursisten vragen nu aan elkaar. Vraag nog een keer rond, voeg nu toe: Wil je suiker? Wil je melk? Ja, alsjeblieft. Nee dankjewel, geen suiker. Geen melk Hoeveel suiker wil je? Veel suiker. Een beetje. Een beetje is weinig. (<i>gebaar</i>) Hoeveel melk wil je? Veel melk. Een beetje. Weer rondje langs alle cursisten. Wil je koffie? Wil je thee? Wil je suiker? Wil je melk? Nu ook met: hoeveel suiker/melk? Veel/weinig/een beetje suiker/melk. Waar is de koffie? De koffie is in de kan. Ik doe de koffie in het kopje. Ik doe suiker in de koffie. Geef bovenstaande als TPR en breid uit met kan: Geef de koffie aan <...>. Geef de kan aan <...>. Doe de kan open, doe de kan dicht. Doe koffie in het kopje. Doe de suiker in de kan. Doe de melk in het kopje. Drink de koffie. Drink de melk . Doe een beetje suiker in het kopje. Doe veel melk in het kopje. Etc. Vraag alle zelfst. nw. terug: wat is dat? Cursisten noemen het woord. Geef vervolgens TPR met alle woorden van deze les. Laat de cursisten bij jou komen, zeg: kom en laat de TPR bij je tafel uitvoeren.</p>

Les	Voorbeeldzinnen
5	<p><i>Herhaal in ieder geval de vragen tot nu toe behandeld. Na: waar woon jij? Vraag je: Uit welk land kom jij?</i> Ik kom uit Nederland. Kom ik uit Afghanistan? Nee! Ik kom uit Nederland! Uit welk land kom jij? Ik kom uit Nederland. Jij komt uit (<i>Vraag alle cursisten.</i>) <i>Herhaal: wat is dat? waar is...?</i> <i>Voeg toe: mag ik: Bijvoorbeeld:</i> <naam> geef de koffie. Goed? Nee, niet goed. Mag ik de koffie! <i>Ga verder: mag ik jouw boek? Mag ik jouw pen?</i> Mag ik jouw potlood? Dankjewel. Ik geef het potlood aan <naam>. etc.</p> <p>Hoeveel koffie drink jij? Ik drink 2 koffie. <i>Maak een rondje.</i> Hoeveel potloden zijn dit? Hoeveel boeken? Wie kan tellen? (<i>gebaar op je vingers</i>) 1,2,3.... <i>Als alle cursisten getallenkaartje/blokjes hebben, kun je TPR doen met:</i> Pak, wijs, op, onder: Pak de 3, leg de 3 op de 5. Pak de 6, leg de 6 onder de 7. Wijs de 2 aan. etc.</p> <p><i>Ga met je rug naar het groepje staan. Doe je linkerhand omhoog en zeg: links. Ook zo met rechts.</i> Allemaal. Doe hetzelfde. links - rechts - links - links - rechts etc. <i>Loop rond: ik loop (sla ineens af) naar links.</i> Ik loop. Ik loop naar rechts. Ik stop. Ik draai om. TPR: <naam> sta op. Loop. Loop. Stop. Naar links. Stop. Draai om. Loop. stop. naar rechts. stop. <i>Na veel herhalen met verschillende cursisten, voeg toe:</i> Loop naar de kast. Loop naar het bord. Loop naar het raam. Stop. Loop naar links. Stop, loop naar rechts. Loop naar de deur. Stop. Draai naar rechts. Loop naar je stoel.</p> <p><i>Ga terug naar de getallen, herhaal dezelfde TPR, voeg nu toe:</i> leg de 5 links op de tafel. (<i>leg de 1 rechts van de 6 kan ook, maar is mogelijk ook nog te moeilijk</i>).</p> <p>Wie kan tellen? Wie telt van 1 tot 10? 1, 2, 3....? Ik tel van 1 tot 10: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10. <Naam> tel. <i>Alle cursisten proberen, noem steeds het werkwoord tel.</i> <i>Houd de getallen 1 voor 1 en door elkaar op.</i> <i>Vraag: welk getal is dit? Noem steeds het woord getal.</i> <i>Schrijf telkens 2 getallen naast elkaar op het bord. Benoem de getallen.</i> <i>Ik schrijf 4 en 5. En geef aan: hetzelfde - niet hetzelfde.</i> Ik schrijf 3 en 3. <i>Laat na enkele voorbeelden de cursisten antwoorden.</i></p> <p><i>Ga weer met je rug naar de groep staan:</i> Ik draai om. <i>Doe je linkerarm naar boven: links - naar boven. Idem rechts.</i> <i>Doe je armen terug: naar beneden. Ik draai om.</i> (<i>doe je armen naar boven:</i>) naar boven - naar beneden. Allemaal: naar boven, naar beneden. Links naar boven. Rechts naar boven. Rechts naar beneden. Rechts naar boven etc. (<i>evt. weer omdraaien</i>)</p>

Les	Voorbeeldzinnen vooraf computers aanzetten
6	<p>Ik pak de telefoon. Ik doe de telefoon uit. Ik doe het licht uit. <i>Idem aan. (evt. met zaklantaarn)</i> Kijk naar de computer. Is de computer uit? Ja, de computer is uit. Ik doe de computer aan. Loop naar de deur. Doe het licht uit. Doe je telefoon uit. Doe het licht aan etc. Ik pak de koptelefoon. Allemaal, pak de koptelefoon. Dit is mijn hoofd. Wijs naar je hoofd. Wijs naar de koptelefoon. Zet de koptelefoon op je hoofd. Geef de koptelefoon aan <naam>. Leg de koptelefoon op tafel. Waar is de koptelefoon? De koptelefoon ligt op tafel. Ligt. Waar is de computer. De computer staat op tafel. Staat. Ligt -staat. Waar is het boek? waar is de stoel? etc. <i>(Cursisten antwoorden met staat/ligt)</i></p> <p>Ik loop naar de computer. Sta ik vóór de computer? (ga er schuin bij staan). Nee, ik sta bij de computer. Sta ik voor de kast? Nee, ik sta bij de kast. Ik sta voor de kast. Ik sta bij de kast. Ik sta naast de kast. Naast. Ik sta bij <naam>. Ik sta achter <naam>. Ik sta naast <naam> <i>Herhaal</i>. Ik sta bij het bord. Ik sta voor het bord. Ik sta naast het bord. TPR: Ga naast je stoel staan, leg je boek naast je schrift. Pak de koptelefoon. Ga bij een computer staan. Leg de koptelefoon naast de computer. Doe de koptelefoon in de computer. Vraag de koptelefoon van <naam> (Mag ik de koptelefoon?). Leg de koptelefoon op tafel. Pak de koptelefoon. Pak de koptelefoon uit de computer. Loop naar een andere computer. Doe de koptelefoon in de computer. Doe de computer aan. etc.</p> <p>Dit is een muis. Ik klik op de muis. (evt. losse muis en toetsenbord mee) Ik klik op de muis. Ik klik 1 keer, ik klik 2 keer. <i>(klik vaker)</i> Hoeveel keer klik ik? <i>(laat antwoorden... keer)</i>. Ik zeg woorden. Hoeveel keer zeg ik hetzelfde woord? (zeg bv tas tas tas tas) Ik klik links op de muis. Ik klik niet rechts. Dit is een toets. Ik druk op de toets. Druk op een toets. Wijs een toets aan. Ik druk op de toetsen, ik typ een woord. Kijk op het papier <i>(in 'Word')</i>. Ik typ tas. Ik lees het woord tas. Ik druk op de toetsen en ik typ een woord. <i>(Leg 'druk' evt. uit door je hand tegen die van een cursist aan te leggen en druk te geven, vraag de cursist ook om te drukken.)</i> Ga achter de computer zitten. Typ 30. Druk op de toetsen 3 en 0. Jij typt 30. Ik typ mijn naam. Ik druk op de toetsen < . . . > en ik typ mijn naam. Typ jouw naam. Typ tas. Kijk, druk op de t, druk op de a, druk op de s. Jij typt tas Klik op de muis. Klik 1 keer. Klik 2 keer TPR <i>voorgaande woorden, ook door elkaar. Voeg dan nog toe:</i> Ik loop langzaam. Ik loop snel. Ik klik 2 keer langzaam. Ik klik 2 keer snel.</p> <p><i>Doe het inloggen voor. Pas dit gedeelte aan de specifieke situatie in de klas aan!</i> Klik hier met de muis. Typ nu Kijk, ik druk op deze toets en deze toets. Ik druk op 2 toetsen. <i>(shift en letter)</i> Typ nu <.....>. Klik nu hier <i>(op de pijl of op 'ok')</i>. <i>Herhaal de komende weken.</i></p>

Les	Voorbeeldzinnen	2 blz.
7	<p><i>Nodig: werkblad getallen schrijven en evt. aantal andere opdrachten ‘aanvankelijk lezen en schrijven’.</i></p> <p>We gaan vandaag oefenen met schrijven.</p> <p>Ik zet een lijn op het bord. Wie kan tellen tot 10?</p> <p>Ik schrijf de getallen 1 tot 10 op het bord. Kijk goed.</p> <p>Ik schrijf op de lijn, niet boven, niet door.</p> <p>Kijk naar de punt van mijn pen. Dit is de punt.</p> <p>Ik zet de punt op het bord. Ik til de punt niet op.</p> <p>De punt blijft op het bord. Ik schrijf de 2. Etc.</p> <p><i>Bij 4 en 5 til je de punt wel op!</i></p> <p>Allemaal. Ga achter jouw stoel staan. Til jouw stoel op. Zet de stoel neer. (<i>herhaal</i>). <Naam> Til je stoel op en zet de stoel bij de deur.</p> <p>De stoel blijft daar. Jij gaat naar jouw tafel. De stoel blijft daar.</p> <p><Naam> en <naam> (2 <i>cursisten!</i>) loop naar de deur.</p> <p>Jij gaat op de stoel zitten. Jij gaat bij de stoel staan.</p> <p>Jij loopt naar jouw tafel. Jij blijft bij de stoel.</p> <p>Allemaal, wijs de punt van je potlood aan. Zet de punt van het potlood op het papier.</p> <p>Til de punt op. Zet de punt neer. (<i>herhaal</i>).</p> <p>Ga met het potlood naar boven. Dit is een streep. Ga met het potlood naar beneden. De punt blijft op het papier. Naar boven, naar beneden.</p> <p><naam> til jij de punt op? Nee, de punt blijft op het papier.</p> <p>De neus heeft ook een punt. De neus.</p> <p>Wijs de punt van je neus aan.</p> <p>Wijs de punt van het potlood aan. Wijs de punt van de tafel aan.</p> <p>De tong heeft ook een punt. Dit is de tong.</p> <p>Wijs de punt van je tong aan.</p> <p>Is de punt van mijn tong naar boven of naar beneden? (<i>Teken evt. een tong in dwarsdoorsnede op bord. 1 x met punttong naar beneden, 1 x naar boven</i>).</p> <p>De punt van mijn tong is naar boven, achter de tanden.</p> <p>Ik zeg de ‘n’. Zeg allemaal ‘n’. De ‘n’ van neus.</p> <p>Waar is de punt van de tong?</p> <p>Naar boven of beneden? Voor of achter de tanden?</p> <p>Doe de punt van je tong naar boven, naar beneden.</p> <p>Doe de punt van je tong naar boven, voor de tanden, achter de tanden.</p> <p>Wijs je tong aan, wijs je tanden aan, wijs je potlood aan, wijs de punt van het potlood aan. Wijs je neus aan. etc.</p> <p>Kijk naar het bord. Ik zet een lijn op het bord. De lijn (<i>wijs</i>).</p> <p>De lijn is lang. Ik zet een streep op het bord. De streep is kort.</p> <p>De lijn. De streep (<i>wijs</i>). Lang. Kort.</p> <p>Kijk naar dit potlood. Het potlood is lang. Dit potlood is kort.</p> <p><naam> ga staan. Jij bent lang. <Naam> ga staan, jij bent (een beetje) kort.</p> <p>De lijn is lang. Kijk in het schrift. Allemaal lijnen.</p> <p>Ik zet een streep in het schrift. Ik zet een streep op het bord.</p> <p>Ik zet een lijn van boven naar beneden. Ik zet een lijn van links naar rechts.</p> <p>Ik zet een rondje op het bord. Kijk, een streep, een lijn, een rondje.</p>	

Volgende bladzijde...

Les	Voorbeeldzinnen	vervolg
7	<p>TPR met lijn, streep en rondje. Met vz. onder, op, links, rechts, voor, achter, naast Allemaal. Zet een lijn, van boven naar beneden. De punt blijft op het papier. De lijn is lang. Nu naar boven, blijf op de lijn. Til de punt van het potlood niet op. Zet een lijn van links naar rechts. Zet een rondje op de lijn. Zet een streep onder de lijn, naast het rondje, op... etc.</p> <p>Ik schrijf de getaalen van 1 tot 10 nog een keer op het bord. Ik schrijf het getal 1. Het is een streep, van boven naar beneden. De 1 staat op de lijn. Ik schrijf de 2. Kijk goed. Ik begin boven. Ik begin rond. Ik ga naar beneden. Ik ga niet recht naar beneden (gebaar). Ik ga schuin naar beneden. Kijk. Ik zet een streep op het bord. De streep is recht. De streep is schuin (wijs aan). Recht, schuin. Dit is de 2. Dit is rond. Dit is een streep. De streep is schuin. Allemaal, zet een rechte streep in je schrift - op de lijn! Zet een schuine streep, zet 5 schuine strepen op de lijn. Zet 5 rechte strepen. <naam> loop naar het bord. Wijs de schuine streep aan. Wijs de rechte streep aan. Schrijf nu de 2. Schrijf nu de 3. Ik schrijf de 3. Ik begin rond. Stop. De punt blijft op het bord. Nu nog een rondje. De rondjes zijn niet dicht, ze zijn open. Allemaal. Schrijf de 3. Denk erom, de punt van het potlood blijft op het papier. Til het potlood niet op. etc. tot 9. (Bij 4 en 5 til je de punt wel op!) Nu schrijf ik de 10. Ik schrijf de 1 en de 0. De 1 en 0 samen is 10. Zeg tijdens het schrijven: We oefenen met schrijven. We schrijven de getallen. TPR samen: <naam> en <naam> sta op. Jullie staan samen op. De 1 en de 0 samen is de 10. Samen Loop samen naar de deur. Loop samen naar de kast. etc. Loop samen naar het bord. Zet een rondje op het bord. Nu jullie. Jullie gaan oefenen met schrijven. Schrijf 1 t/m 10 in je schrift. Loop rond en kijk hoe de getallen geschreven worden. Benoem: punt, blijft, til op TPR voor til, blijf, punt, tong.</p> <p><i>Introduceer kruisje en herhaal:</i> Kijk naar het bord. Ik zet een kruisje. Een kruisje (wijs). Twee schuine strepen. TPR: Allemaal. Zet een kruisje. Zet een rondje. Zet een kruisje in het rondje. Zet een streep onder het rondje. Zet een kruisje boven het rondje. Zet een kruisje onder de streep. Zet een rondje achter het kruisje. Zet een lijn. Zet drie kruisjes op de lijn. Zet een schuine streep. Zet een rechte streep. Welke is kort? Welke is lang?etc.</p> <p><i>Deel werkbladen uit:</i> We gaan nu een oefening doen. Dit is een oefening. Jullie maken de oefening. Laat eventueel een samenwerken doen: de een zegt een getal, de ander schrijft op. Ben je klaar met de oefening? We doen straks/morgen/dag nog een oefening. Thuis ook oefenen! Oefen met schrijven!</p>	

Les	Voorbeeldzinnen evt. computers vooraf aanzetten
8	<p><i>Herhaal de vragen tot nu toe behandeld. Leg uit: vraag - antwoord.</i> Werk samen (wijs op een tweetal). Jij vraagt, jij antwoordt (tot nu toe behandelde vragen in tweetallen). Zeg vboortdurend; jij vraagt, jij antwoordt. Wij werken samen (cursist en docent). Ik zeg een getal. Jij schrijft het op. Ja, goed zo. (Geef een getallendictee, onder 10). Nu allemaal. Werk samen (wijs tweetallen aan). Jij zegt een getal - Jij schrijft het op. <i>Behandel de getallen 11-20.</i> <i>Schrijf alle getallen tot 20 op het bord. Leg uit wat je doet (zie video Woord voor woord).</i> <i>Na elk getal zeg je: klaar. Laat de cursisten oefenen en benoem af en toe: klaar.</i> <naam> Ben je klaar? Is <naam> klaar? <i>Geef een getallendictee of laat samenwerken.</i></p> <p>(Pak een oefenklok). Dit is een klok. Hoe laat is het? Het is Wat zijn de getallen op de klok? <Naam> zeg de getallen. Hoeveel getallen staan er op de klok? 12 getallen. Het is 1 uur. Het is 2 uur. Het is 3 uur. etc. (doe voor op de oefenklok) Hoe laat is het? Het is (bv) 2 uur. <Naam> wijs naar de klok. Jij wijst. Ik wijs. Dit is een wijzer. Hoeveel wijzers heeft de klok? De klok heeft 2 wijzers. 1 wijzer is groot. 1 wijzer is klein. Het bord is groot. Het boek is klein. De kast is groot, de pen is klein. Dit is de kleine wijzer. De kleine wijzer wijst naar het uur. De grote wijzer wijst naar de 12. Het is 1 uur. <i>(Ga nog een keer alle uren bij langs. Benoem regelmatig: grote wijzer op 12, de kleine wijzer op 1: het is 1 uur)</i> <i>Controleer: Hoe laat is het? Cursisten zeggen verschillende tijden op de oefenklok.</i> <Naam> zeg na: het is 4 uur. (wijs op jezelf en dan op de cursist, gebaar). Zeg na: Het is drie uur. etc. <i>Controleer 'zeg na' met: Hoe laat is het, zeg na!</i> Geef geen antwoord, maar zeg na! Hoe laat is het, zeg na: hoe laat is het? Geef antwoord is: het is 3 uur.</p> <p>Het is 1 uur. De grote wijzer staat op de 12. Nu staat de grote wijzer op de 6. De kleine wijzer staat achter de 1 en voor de 2. Hoe laat is het? Het is half 2. De kleine wijzer staat tussen 1 en 2. Tussen. <naam> leg je potlood naast je boek. Leg je pen tussen je potlood en je boek. Kijk, ik sta tussen <naam> en <naam>. Ga tussen <naam> en <naam> staan. Ga tussen de tafel en de stoel staan. <i>Laat alle tijden zien met half. Laat zien:</i> Het is half 3. De kleine wijzer staat tussen de 2 en de 3. <i>Controleer door verschillende tijden te laten benoemen op de oefenklok.</i></p> <p>Hoe laat is de les? De les begint om de les stopt om Hoe laat is de pauze? De pauze begint om De pauze stopt om <i>(herhaal dit in les 9 met de verschillende dagen: hoe laat begint de les op.....?)</i> Hoe laat ga jij naar school? Hoe laat ga jij naar huis? <i>(andere tijden dan heel en half mogen hier genoemd, maar hoeven nog niet gekend te worden)</i></p>

Les	Voorbeeldzinnen
9	<p>Ahmed is een man. Sara is een vrouw. Ahmed is een man, hij. Sara is een vrouw, zij. Hij is een man. Zij is een vrouw. En jij? Ben jij een man of een vrouw? <i>(cursist geeft antwoord, docent herhaalt met hij/zij is een man/vrouw)</i> En zij? <i>(wijs op een vrouw)</i> Is zij een man of een vrouw? Zij is een vrouw. Hij is een man. <naam> pak de pen. Hij pakt de pen. Idem met vrouw. <naam> doe het boek open. Zij doet het boek open. <i>(nog niet zijn en haar!)</i> <i>Herhaal verschillende TPR opdrachten uit voorgaande lessen en laat de cursisten benoemen met hij of zij.</i></p> <p>Ben jij getrouwd? Hij/zij is (niet) getrouwd. Hoe heet jouw vrouw/man? Heb jij kinderen? Hoeveel kinderen heb jij? Hij heeft (geen) kinderen. Hij heeft 2 kinderen. <i>(alle cursisten)</i> Heb jij een boek? Ja, jij hebt een boek. <i>(gebaar 'heb')</i>. Hij/zij heeft een boek. Heb jij een etc.</p> <p>Luister. We doen een oefening. Een luisteroefening. Ik zeg twee woorden. Zijn de woorden hetzelfde of niet hetzelfde? Luister goed: koffie - thee. Hetzelfde? Nee, niet hetzelfde. tas - tas. Hetzelfde? Ja, hetzelfde. Luister: pen - peen. <i>etc. Zoveel mogelijk met behandelde woorden!</i> Luister je goed? We doen een andere oefening. Een andere luisteroefening. Ik zeg drie woorden. Jij luistert. Hoor je tas? <i>(Doe eerst voor)</i> kan - pen - les. Hoor je tas? Je luistert, maar je hoort tas niet! Kan - tas - pen. Hoor je tas? Ja, je hoort tas! Je luistert en je hoort tas. <i>Herhaal dit tot het verschil luister - hoor duidelijk is.</i> <i>(Eventueel laten luisteren en niets zeggen. Wat hoor je? Bijv. vogels buiten, ander groepje praten, niets:) Je luistert, je hoort</i></p> <p>Welke dag is het vandaag? Het is vandaag</p> <p>Hoeveel dagen heeft een week? <i>Laat cursisten de dagen van de week opsommen. (ook starten vanaf andere dagen)</i> Hoeveel dagen ga jij naar school? Welke dag(en) ga jij naar school? Welke dag komt vóór <i>(met verschillende dagen)</i> Welke dag komt ná <i>(met verschillende dagen)</i> Op welke dag begint de week?</p> <p>Vandaag is het Morgen is het ... Gisteren was het <i>(gebaar)</i> <i>Herhaal dit komende weken elke les even kort:</i> Welke dag is het vandaag? Vandaag is het Morgen is het ... Gisteren was het <i>Laat cursisten die de dagen nog niet kennen dit thuis leren en overhoor ze.</i></p>

Les	Voorbeeldzinnen
10	<p>Goedemorgen. Ik ga boodschappen doen. Ik doe boodschappen bij Albert Heijn. Mijn supermarkt heet Albert Heijn. Hoe heet jouw supermarkt? Waar doe jij boodschappen? Jouw supermarkt heet Ik pak een kar. Ik koop: (<i>laat zien</i>) vis, kaas, kool en meel (<i>melk, suiker, koffie, thee evt. herhalen</i>).</p> <p><i>Vraag verschillende cursisten verschillende producten:</i> eet jij vis. Ja? Vis is lekker (<i>gebaar</i>). Ik vind vis lekker. Jij vindt vis (niet) lekker. / Jij vindt vis ook lekker. etc. <i>Leg 'vind' bijv. uit als: vis is lekker, is niet hetzelfde (als) ik vind vis lekker.</i> Ik vind het lekker, jij niet. Is vis lekker? Ik zeg ja, jij zegt nee. <naam> vindt <naam> vis lekker? Je weet het niet. Ik weet het niet. <naam> wat denk jij? (<i>gebaar</i>). Denk je ja of denk je nee? <naam> vind je vis lekker? Ja, hij vindt vis ook lekker. Nu weet ik het. Jij weet het. Hij vindt vis lekker. (<i>Herhaal met andere producten/situaties de woorden denk, weet, vind en ook.</i>) <i>Verstop de kaas.</i> Waar is de kaas? Weet je het niet? Waar denk je? Weet jij het? Weet jij het ook niet? Denk jij in mijn tas? Denk jij dat ook? etc.</p> <p><i>TPR met kar, vis, kaas, kool, meel, kan</i> Pak de vis. Leg de vis naast de kaas. Leg de kaas in de kar. etc. Ik leg de kool tussen de kar en de vis. Leg de kool tussen de vis en het meel. Zet de kan tussen de kaas en het meel. etc. Doe het meel in de kan. Doe de melk in de kan. Doe de vis in de kan. Waar is de kaas? De kaas staat naast de kan? Nee, de kaas ligt naast de kan. Leg het meel op tafel. Geef de kaas aan <naam> Pak de kool en de kar. Leg de kool op de stoel en het kar geef je aan <naam> <naam> vraag de kar aan <naam> en pak de kool van de stoel. Hoeveel kost kaas? Is dat duur (<i>gebaar</i>)? Hoeveel kost melk? Is dat duur (<i>gebaar</i>)? etc. Hoeveel kost dat? Ja, dat vind ik duur. Nee, dat vind ik niet duur. Wie vindt dat duur? Wie vindt dat niet duur? Wie vindt kaas lekker? Etc. <i>Leg 'wie' uit, geef verschillende voorbeelden met wie en wat. Benadruk: het antwoord bij 'wat' is bijvoorbeeld: kaas, pen, bedrag, zitten. Het antwoord bij 'wie' is een man, vrouw, naam, hij, zij. Benadruk dat 'wie' bij een vraag hoort.</i></p>

Les	Voorbeeldzinnen 2 blz. - evt. computers vooraf aanzetten
11	<p><i>Nodig: foto van een dokter</i> Goedemorgen. Welke dag is het vandaag? <i>(herhaal de dagen vd week, gisteren, vandaag, morgen)</i> Wat is de datum vandaag? Vandaag is de datum Morgen is het ... Gisteren was de datum ... Welke dag is het op (datum noemen)</p> <p>Welke maand is het? <i>(Noem alle maanden om het woord 'maand' te verduidelijken, nog niet alle maanden hoeven nu gekend. De huidige maand wordt wel aangeleerd.) Schrijf de datum op het bord, met tussenstreepjes.</i></p> <p>De dag is ... De maand is ... Het jaar is ... De maand staat in het midden. Wat was de datum gisteren? Morgen? <i>Laat enkele data opschrijven.</i> Waar kom jij vandaan? Uit welk land kom jij? Op welke datum ben jij geboren in ... <land>? In welke maand ben jij geboren? In welk jaar ben jij geboren? Wat is jouw geboortedatum? Mijn geboortedatum is ... Jouw geboortedatum is... <i>Stel bovenstaande vragen verschillende cursisten.</i></p> <p>Heb jij een telefoon? Wat is jouw telefoonnummer? <i>Vraag naar de tel. nrs. en geb. data door elkaar, aan verschillende cursisten.</i> Ik bel <naam>. <naam> wat is jouw tel. nr.? <naam> jij belt <naam>. Vraag het telefoonnummer.</p> <p>Ik bel naar school. Wat is het telefoonnummer van school? Jij komt maandag niet naar school. Wat moet je doen? Je moet bellen. Ik moet naar de wc. Ik moet weg. Ik moet naar de dokter. Als jij naar de dokter moet, moet je naar school bellen. Je moet zeggen: ik kom niet. <i>TPR: (gebruik kaarten met een datum, een maand, een telefoonnummer, een huisnummer, de woonplaats erop)</i> <naam> bel <naam>. Pak de datum. Wijs naar de maand. Geef de maand aan <naam>. Geef het tel.nr. aan <naam> Leg de maand op tafel. Leg de datum ernaast. etc. <i>met alle kaarten.</i> Welke maand is het? Wat is de datum vandaag? Wat is jouw tel.nr.?</p> <p>Waar woon jij? Wat is jouw woonplaats? Wat is jouw adres? Wat is jouw huisnummer? <i>(rondje langs alle cursisten)</i> <i>(evt. schriftelijke oefening functioneel werkblad: herkennen naam en adres)</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Volgende bladzijde...</i></p>

Les	Voorbeeldzinnen	Vervolg
11	<p><i>Herhaal de woorden van 7/43 boek 1 (tas, kar, vis etc.).</i> Allemaal, kijk naar de muur. Zie je de woorden? De woorden zijn geel. Het boek is geel. Wat is nog meer geel? Hoeveel woorden zijn geel? 7 woorden. Dit is geel, dit is rood. Hoeveel woorden zijn rood? De pen is rood. Wat is nog meer rood? Kijk naar woord 1. Daar staat tas. Tas heeft 3 letters. Hoeveel letters heeft kar? <i>Schrijf een paar letters en een woord op het bord. Wijs aan 'de letter' 'het woord'.</i> Hoeveel letters heeft dit woord? En dit? <i>(Laat een tekst in boek 1 zien. Wijs letters en woorden aan. Wijs dan een zin aan).</i> Dit is een zin. Ik zeg een zin. ... <i>TPR (Gebruik 3 kaarten. Op 1 een letter, 2 een woord, 3 een korte zin.)</i> Pak de letter, wijs het woord aan, geef de zin aan <naam> Leg de letter naast het woord. Leg de zin op de letter. etc.</p> <p>Ik zeg het woord 'tas'. Welke letter hoor je vooraan? Welke letter achteraan? etc. Ik schrijf het woord 'tas'. Welke letter zie je vooraan? (<i>wijs aan</i>) Welke letter achteraan? Welke letter staat in het midden? <i>Laat 3 cursisten naast elkaar staan (dmv TPR opdrachten)</i> Wie staat achteraan? Wie staat vooraan? Wie staat in het midden? <naam> ga achteraan staan. Ga vooraan staan. Waar sta jij? Jij staat (in het midden, vooraan, achteraan)</p> <p>Ik zet een lijn op het bord. Ik schrijf een letter. Ik schrijf op de lijn. Ik schrijf niet door de lijn. Ik schrijf niet boven de lijn. Ik schrijf de letter t. De t is groot. Ik doe het nog een keer. De letter t is groot. En nog een keer. De letter t is klein. Nu schrijf ik een woord. Ik schrijf tas. De t is groot, de a is klein. Zie je? De s is klein. Hoeveel letters staan op het bord? Ik schrijf nog een letter. En nog één. Hoeveel letters staan op het bord? Welke letter zie je vooraan? Welke letter achteraan? Ik vraag - jij antwoordt, oké? Antwoord met een zin. <i>Herhaal de tot dan toe behandelde vragen.</i></p> <p><i>Eventueel (bij voldoende tijd): herhaal het inloggen.</i> <i>Benoem stap voor stap. Bijvoorbeeld:</i> Ik druk op 3 toetsen samen. (<i>ctrl-alt-del: er verschijnt een inlogscherf met inlognaam en wachtwoord. Pas dit gedeelte aan de situatie ter plekke aan</i>) Kijk. Ik typ <letters van de inlognaam> de letters. Allemaal kleine letters. Dit zijn getallen. Ik typ <getallen vd inlognaam> Klik hier met de muis. Typ nu het wachtwoord <wachtwoord met hoofdletter>. Met een hoofdletter. De <T> (bijv.) is een hoofdletter. Ik druk op deze toets en de letter T samen. Druk op de toetsen samen. Bij deze letters niet. <i>Start Microsoft Word en laat de cursisten letters typen. Laat de inlogcode typen.</i> <i>Laat hoofdletters en kleine letters typen.</i></p>	

Les	Voorbeeldzinnen
12	<p><i>Nodig: verschillende boeken, blauwe en zwarte voorwerpen en / of papier. Herhaal woonplaats, adres, huisnummer. Voeg toe: postcode. Herhaal getal en letter.</i></p> <p>Ik heb een boek. Heb jij een boek? En jij? Waar is jouw boek? Mijn boek is hier. Jouw boek is daar. Hier - daar (wijs) Dit boek is dun - dit boek is dik. Dik - dun. Dit boek hier is klein. Het boek daar is groot. <i>Leg een aantal boeken op een tafel iets verder weg ,stel vragen:</i> Waar is het dikke boek? Waar is het grote boek? Waar is het rode boek? etc. <i>De cursisten antwoorden met: hier of daar en wijzen (evt in hele zin)</i> Dit boek is oud, dit boek is nieuw. (evt met een nieuw schrift, potlood, broek ...) TPR: Pak het dikke boek. Leg het dikke boek hier. Pak het nieuwe boek. Leg het nieuwe boek op het oude boek. Pak het kleine boek. Leg het kleine boek naast het grote boek. Geef het dunne boek aan ... Vraag het nieuwe boek van Dit boek is blauw. Dit papier is blauw. De tas is zwart. De pen is zwart. <i>Herhaal de kleuren: geel, rood , wit.</i> Pak het blauwe potlood. Pak het zwarte schrift. Doe het blauwe boek open. Doe de zwarte pen in de tas. Leg het rode potlood op het dikke boek. Doe het zwarte papier in het oude boek. etc.</p> <p>Het boek heeft bladzijdes. Dit is een bladzijde. Het nummer van de bladzijde staat hier. Dit is de eerste bladzijde van het boek. Dit is de laatste bladzijde. Doe je boek open. Wijs naar het bladzijde nummer. Welk nummer heeft de bladzijde? Ga naar de volgende bladzijde. Welk nummer heeft de bladzijde? Het bladzijde nummer staat onderaan. Niet bovenaan . (7/43) Hier staat het bladzijde nummer bovenaan, niet onderaan (Alfaflex). Wijs bovenaan de bladzijde, wijs onderaan. Zet een kruisje links op de bladzijde. Zet je naam bovenaan. Zet een streep onderaan.</p> <p>Dit is een rij woorden. Dit is het eerste woord. Dit is het laatste woord. (op bord) Dit woord staat bovenaan, dit woord staat onderaan. Dit is een rij. TPR: Maak een rij. Jij gaat hier staan. Jij daar. Dit is een rij cursisten. <i>Tel de cursisten van links naar rechts.</i> <Naam> is de eerste. <naam> is de laatste. <Naam> ga op de eerste plaats staan. <Naam> ga op de laatste plaats staan. <i>Herhaal vooraan, achteraan, in het midden.</i> Wijs het eerste woord aan in de rij. Wijs het laatste woord aan in de zin. Hoeveel woorden heeft de rij? Hoeveel woorden heeft de zin? Kijk op bladzijde 5 (bijv.) in je boek. Wijs naar een oefening. Kijk naar oefening 14 (bijv.). Op welk bladzijde is oefening 14? Welke oefening staat bovenaan de bladzijde? Wijs onderaan de bladzijde. Zet een rondje om het bladzijdenummer. etc</p> <p>Ik maak de oefening. Ik zet een rondje om tas (bijvoorbeeld). Ik maak. Ik maak een huis. Ik maak. <i>Vouw een huis van een papier.</i> Ik maak de pen. Ik maak een foto. Ik maak eten. Ik maak een rok (wijs aan). Maak de pen (<i>draai hem eerst los</i>). Maak een foto. Maak de oefening. Maak huiswerk.</p>

werkwoorden	les	zelfst nw	les	overig woorden	les
antwoord	8	adres	11	aan (geef aan ...)	3
begin(t)	7	antwoord	8	aan (aan - uit)	6
bel	11	boek	2	achter	3
ben	1	bord	5	achteraan	11
blijft	7	computer	6	alsjeblieft	3
denk	10	cursist	1	beneden	5
doe	2	dag	9	bij	6
draai om	5	dagen	9	blauw	12
drink	4	datum	11	boven	5
druk	6	deur	1	bovenaan	12
eet	10	docent	1	daar	12
ga	4	dokter	11	dagen vd week	9
gaat	2	geboortedatum	11	dankjewel	3
geboren	11	getal	5	dat	3
geef	3	hoofd	6	dicht	2
getrouwd	9	huis	3	dik	12
heb/heeft	9	huiswerk	12	dit	3
heet	1	jaar	11	dun	12
hoor (hoor je ... ?)	9	kaas	10	duur	10
is	1	kan	4	een beetje	4
kijk	3	kar	10	eerste	12
klik	6	kast	5	en	5
kom	4	kind	9	geel	11
koop	10	kinderen	9	geen	4
kost	10	klok	8	getallen 1-10	5
lees	3	koffie	4	getallen 11-20	8
leg	2	kool	10	gisteren	9
ligt	6	kopje	4	goed	2
loop	1	koptelefoon	6	groot (grote)	8
luister	9	kruisje	7	half	8
maak	12	land	5	hallo	1
mag	5	les	8	het (hoe gaat het?)	2
moet	11	letter	11	hetzelfde	5
oefenen	7	licht	6	hier	12
pak	2	lijn	7	hij	9
schrijf(t)	3	maand	11	hoe	1
sta (op)	1	man	9	hoeveel	4
stop	5	meel	10	ik	1
tel(t)	5	melk	4	in	2
til op	7	muis	6	in het midden	11
typ	6	muur	3	ja	1
vind	10	naam	1	jij	1
vraag	8	neus	7	jouw	3
weet	10	nummer	11	keer	6
werk	8	oefening	7	klaar	8
wijs	2	papier	2	klein	8

werkwoorden	les	zelfst nw	les	overig woorden	les
wil	4	pauze	8	kort	7
woon(t)	3	pen	2	laat (hoe laat is t?)	8
zeg (na)	8	postcode	12	laatste	12
zet (neer)	4	potlood	2	lang	7
zit (ga zitten)	1	punt	7	langzaam	6
		raam	3	lekker	4
		rij	12	links	5
		rondje	7	midden (in het -)	11
		school	11	mijn	3
		schrift	5	morgen	9
		stoel	1	naar	1
		streep	7	naast	6
		suiker	4	nee	1
		supermarkt	10	niet	2
		tafel	1	nieuw	12
		tanden	7	nog	11
		tas	2	of	4
		telefoon	6	om	8
		thee	4	onder	3
		toets (op toetsenbord)	6	onderaan	11
		tong	7	ook	10
		uur	8	op	2
		vis	10	open	2
		vrouw	9	oud	12
		week	9	recht	7
		wijzer	8	rechts	5
		woonplaats	11	rond	7
		woord	3	rood	11
		zin	11	samen	7
				schuin	7
				snel	6
				tot (van - tot)	5
				tussen	8
				uit	2
				uit	6
				van (van - tot)	5
				vandaag	9
				veel	4
				voor	3
				vooraan	11
				waar	3
				wat	4
				weinig	4
				welk(e)	5
				wie	10
				zij	9
				zwart	12

Bronnen

'A new frequency measure for Dutch words based on film subtitles'

<http://crr.ugent.be/archives/287>

Borgesius, M. Brinks, J. Jaquet, M. Nijdam, J. (2012) *Picto ANT2*, Harcourt: Amsterdam

Bossers, B. Kuiken, F. Vermeer, A. et al. (2010) *Handboek Nederlands als tweede taal in het volwassenenonderwijs*, Coutinho: Bussum

Dalderop, K. Liemberg, E. Teunisse, F. (2002) *Naar een Portfolio NT2. Raamwerk NT2*, BVE-raad: de Bilt

Das, A. (2005) *Een dag met Fatima Tas*, Coutinho: Bussum

Das, A. (2005) *Een dag met Fatima Tas, docentenhandleiding*, Coutinho: Bussum

Eijk, N. & Schoorl, M. (2009) *1, 2, 3 Zo maak je een zin!*, VanDorp Educatief: Leersum

Kreulen, J. & Tholen, B. (2002) *Een zekere woordenschat*, NBC Uitgeverij: Utrecht

Raamwerk Alfabetisering NT2, (2008), Cito: Arnhem

Rossenbergh van, L. & Hilderink, A. (2004) *Alfa-nieuws, nummer 2, Spreek Actief, p.17 - 18*

Ru de, E. (1989) *Nederlandse taal in actie, Handleiding & lesboek*, TPR Books/Fontein: Baarn

Verboog, M. & Gunawan, D. (2007) *Taal leren op maat, Effectief lesgeven aan NT2-cursisten*, Coutinho: Bussum